

Tekniska nämnden

Årsrapport 2022

Revisionskontoret
Diarienummer: SR-2022-143

Beslutad av revisorskollegiet: 2023-04-17

Stadsrevisionens uppdrag

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Malmö granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna i revisorskollegiet och de sakkunniga revisorerna på revisionskontoret.

Utifrån resultatet i granskningen lämnas ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Rekommendationer lämnas när revisorerna ser brister i verksamheten och syftar till att förbättra verksamheten. Stadsrevisionen följer upp om nämnden eller bolaget har genomfört åtgärder för att följa revisorernas rekommendationer.

Fördjupade granskningar rapporteras i sin helhet i enskilda rapporter som publiceras på [Stadsrevisionens hemsida](#). För varje nämnd och bolag skrivs dessutom en årsrapport som sammanfattar det gångna årets granskning och ger de förtroendevalda revisorerna underlag för sin ansvarsprövning utifrån kommunallagen.

Granskningsansvariga

Revisorskollegiets styrgrupp: TSM; Åke Christiansson, Bo Adamsson, Sara Ahlqvist, Ulf Hägg, Berit Sjövall.

Sakkunnig från revisionskontoret: Richard Magnusson, certifierad kommunal yrkesrevisor.

Kvalitetsgranskare: Ann-Mari Ek, revisionsdirektör, certifierad kommunal yrkesrevisor.

Sakkunniga revisorer har prövat sitt oberoende med mera i enlighet med Skyrevs rekommendation och inte funnit något hinder mot att utföra granskningen.

Omslagsfoto: Miriam Preis

Innehållsförteckning

1	Slutsats utifrån årlig granskning	4
1.1	Intern kontroll.....	4
1.2	Verksamhet	5
1.3	Ekonomi	5
1.4	Räkenskaper	5
2	Om årlig granskning	5
2.1	Bedömningsskala	6
3	Grundläggande granskning	7
3.1	Intern kontroll.....	7
3.2	Verksamhet	8
3.3	Ekonomi	10
3.4	Särskild granskning	14
4	Räkenskaper.....	17
5	Fördjupad granskning	18
5.1	Otillåten påverkan vid myndighetsutövning	18
5.2	Intern kontroll 2022.....	20
5.3	Ärendeprocessen (2021, uppföljning).....	21
	Bilaga 1 Personaltal	22

1 Slutsats utifrån årlig granskning

Den samlade bedömningen, utifrån den årliga granskningen, är att tekniska nämndens interna kontroll har varit tillräcklig samt att verksamheten har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande. Bedömningsskalan förklaras i avsnitt 2.1.

1.1 Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att tekniska nämndens interna kontroll har varit tillräcklig.

Bedömningen grundar sig på att tekniska nämnden under året har följt reglementet för intern kontroll. Nämnden har beslutat om en intern kontrollplan som har följts upp under året och rapporterats till kommunstyrelsen.

Några avvikelser avseende 2022 som behöver åtgärdas framgår nedan. De brister som har konstaterats bedöms inte vara så allvarliga att de ändrar den samlade bedömningen av den interna kontrollen.

I fördjupad granskning benämnd Intern kontroll 2022 bedöms tekniska nämnden inte ha en helt tillräcklig styrning av arbetet med intern kontroll. Revisionskriterierna är delvis uppfyllda, men det finns några brister som behöver åtgärdas.

I fördjupad granskning benämnd Otillåten påverkan vid myndighetsutövning bedöms tekniska nämnden inte helt ha säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga, upptäcka och åtgärda otillåten påverkan mot anställda i myndighetsutövningen.

I särskild granskning av hyror för bostäder samt övriga hyror och arrenden är bedömningen att det inte finns tillräckliga rutiner och interna kontroller för att säkerställa att rätt belopp faktureras i enlighet med aktuella avtal. Det har dock inte noterats några väsentliga avvikelser mot avtal i stickprov på fakturor.

I särskild granskning av förtroendekänsliga utgifter är den samlade bedömningen är att tekniska nämnden inte helt säkerställer en tillräcklig intern kontroll avseende förtroendekänsliga utgifter.

Bedömningen grundar sig vidare på att det inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens arbete med intern kontroll i övrigt.

1.2 Verksamhet

Den samlade bedömningen är att tekniska nämnden har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Bedömningen grundar sig på att genomförd granskning inte har visat på annat än att det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål, riktlinjer och beslut och att verksamheten har bedrivits enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera. Två negativa avvikelser från grunduppdraget finns dock:

- antal arbetstillfällen inom verksamheter som möjliggörs genom överlåtelse- eller upplåtelseavtal (på kommunal mark) beslutade av tekniska nämnden.
- antal bostäder som möjliggörs genom överlåtelse- eller upplåtelseavtal (på kommunal mark) beslutade av tekniska nämnden.

Bedömningen grundar sig vidare på att det inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens verksamhet i övrigt.

1.3 Ekonomi

Den samlade bedömningen är att tekniska nämnden har bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Bedömningen grundar sig på att på att nämnden har följt Malmö stads riktlinjer vad gäller att bedriva verksamheten inom de beslutade ekonomiska ramarna och vidta korrigerande åtgärder vid behov. Nämnden har även följt upp ekonomin och rapporterat till kommunstyrelsen.

Bedömningen grundar sig vidare på att det inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens förvaltning av ekonomin i övrigt.

1.4 Räkenskaper

Bedömningen är att nämndens räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande.

Bedömningen grundar sig på genomförd granskning av nämndens balans- och resultaträkning utifrån kommunal bokförings- och redovisningslag samt god redovisningssed.

2 Om årlig granskning

Revisorernas uppdrag är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om

räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig¹.

Den årliga granskningen består av tre delar:

- grundläggande granskning av samtliga nämnder och styrelser
- fördjupade granskningar
- granskning av Malmö stads delårsrapport och årsredovisning.

Granskningen utgår från en riskanalys och genomförs med den inriktning och omfattning som god sed² kräver för att ge en rimlig grund för de förtroendevalda revisorernas bedömning.

I denna årsrapport sammanfattas den årliga granskningen av tekniska nämnden.

Under revisionsåret 2022 har det genomförts fördjupade granskningar benämnda ”Otillåten påverkan vid myndighetsutövning” och ”Intern kontroll 2022”. Det har även inom ramen för den grundläggande granskningen genomförts särskilda granskningar avseende gatukostnadsersättningar; redovisning av exploateringsfastigheter i balansräkningen; hyror och arrenden; samt förtroendekänsliga utgifter. Det har genomförts uppföljning av fördjupad granskning 2021 benämnd ”Ärendeprocessen” och av särskild granskning 2021 benämnd ”Följsamhet till attestreglementet” Vidare har nämndens räkenskaper granskats och bedömts.

Förvaltningen har givits möjlighet att faktakontrollera årsrapporten, som är ett utkast och inte en allmän offentlig handling fram till dess att revisorsskollegiet beslutar om revisionsberättelsen för 2022.

De förtroendevalda revisorerna i styrgrupp TSM träffar nämndens presidium och förvaltningsledning i samband med delårsrapport och årsbokslut 2022.

2.1 Bedömningsskala

Områdena intern kontroll, verksamhet och ekonomi bedöms enligt följande bedömningsskala:

¹ Kommunallagen, 12 kap. 1 §

² God revisionssed i kommunal verksamhet 2018, SKR.

Tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser/brister som behöver åtgärdas.

Inte helt tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna bedöms inte vara helt uppfyllda. Det finns avvikelser/brister som behöver åtgärdas.

Inte tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga avvikelser/brister som behöver åtgärdas.

Räkenskaperna bedöms som i allt väsentligt rättvisande eller inte rättvisande.

3 Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma om nämnden har en tillräcklig styrning och intern kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

3.1 Intern kontroll

Att den interna kontrollen är tillräcklig innebär att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner, som på en rimlig nivå säkerställer att:³

- verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv,
- informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

Nämnden ska i enlighet med Malmö stads reglemente för intern kontroll⁴ se till att det finns en organisering och ett systematiskt arbetssätt som säkerställer en god intern kontroll. Det innefattar bland annat att årligen besluta om en intern kontrollplan som beskriver prioriterade åtgärder och granskningar utifrån dokumenterade riskanalyser.

³ God revisionssed i kommunal verksamhet 2018, SKR, s. 21.

⁴ Reglemente för intern kontroll i Malmö stad; antagen av kommunfullmäktige 20/12 2016.

3.1.1 Granskningsresultat

Genomförd grundläggande granskning av nämnden visar att tekniska nämnden har följt Malmö stads reglemente för intern kontroll samt kommungemensamma anvisningar från kommunstyrelsen och dess förvaltning.

Enligt tekniska nämndens interna kontrollplan 2022 ska respektive direktåtgärd och granskning återrapporteras en eller flera gånger till nämnden; rapporteringstillfällena är i maj 2022, september 2022 och i samband med årsbokslutet 2022; för granskningarna framgår dock inte när de ska återrapporteras till tekniska nämnden. Genomförande och återrapportering till tekniska nämnden har skett i enlighet med kontrollplanens tidplan, i några fall tidigare än angivet i kontrollplanen.

Under året har det genomförts fördjupade granskningar benämnda ”Interna kontroll 2022” respektive ”Otillåten påverkan” och särskild granskning av hyror för bostäder samt övriga hyror och arrenden samt av förtroendekänsliga utgifter. Dessa granskningar visar att det finns ett antal brister som behöver åtgärdas, se avsnitt 3.4.3 och avsnitt 5. Bristerna bedöms inte vara så allvarliga att de ändrar den samlade bedömningen av den interna kontrollen.

3.2 Verksamhet

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt innebär att⁵:

- verksamhetens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.
- nämnden har en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Av Malmö stads budget 2022⁶ framgår att varje kommunfullmäktigemål är särskilt riktat till flera utvalda nämnder och helägda bolag, som gemensamt ansvarar för planering och genomförande av målet. Nämnden ska göra en analys av måluppfyllelsen och rapportera i enlighet med anvisningar från kommunstyrelsen. Inom målområdena finns ett antal uppdrag som ska genomföras så fort som möjligt under budgetåret och redovisas till kommunfullmäktige senast i samband med nämndens årsanalys.

⁵ God revisionssed i kommunal verksamhet 2018, SKR, s.20.

⁶ Malmö stads budget 2022, s. 30.

Kommunfullmäktige har antagit reglementen som klargör vilka uppgifter som respektive nämnd ska fullgöra.

3.2.1 Granskningsresultat

Genomförd grundläggande granskning visar att tekniska nämnden har följt anvisningar från kommunstyrelsen avseende målstyrning, måluppfyllelse och uppdrag.

Tekniska nämnden beslutade 2022-01-25 i nämndsbudgeten om indikatorer kopplade till varje kommunfullmäktigemål där nämnden har ett ansvar. Indikatorerna anger önskat utfall för mandatperioden, inklusive varje tertiäl från och med delårsrapport 2020. Samverkan med andra nämnder med flera beskrivs i nämndsbudgeten.

Tekniska nämnden har i samband med delårsrapport och årsanalys 2022 gjort en analys av utvecklingen av valda indikatorer i relation till önskat utfall för mandatperioden, samt gjort en analys och bedömning av bidragen till måluppfyllelse vid mandatperiodens slut utifrån det önskade utfall som nämnden eller bolaget ställt upp för mandatperioden; tekniska nämnden redovisar både målvärde och utfall för samtliga indikatorer, och dessutom per tertiäl för majoriteten av indikatorerna från och med delårsrapport 2020. Samverkan med andra nämnder med flera beskrivs i årsanalysen.

Sju av de åtta kommunfullmäktigemål som riktas till tekniska nämnden bedömer nämnden vara uppfyllda under mandatperioden. Ett, som avser att verka för att staden stärker sin position som regional tillväxtmotor, bedömer nämnden vara delvis uppfyllt till följd av färre antal möjliggjorda arbetstillfällen inom verksamheter än önskat.

Två negativa avvikelser redovisas som avvikelse från grunduppdraget. Dessa avser dels antal möjliggjorda arbetstillfällen inom verksamheter, dels antal möjliggjorda bostäder på kommunal mark.

Det finns i allt väsentligt grund för nämndens analys och bedömning av bidragen till måluppfyllelse vid mandatperiodens slut. Ett kommunfullmäktigemål, som nämnden vid DR 2022 bedömde inte skulle vara helt uppfyllt under mandatperioden, bedöms i årsanalysen vara uppfyllt under mandatperioden. Anledningen till förändringen i bedömning framgår inte tydligt i årsanalysen. Enligt anvisningar för årsanalys 2022 ska sådana kompletteringar till analysen sedan delårsrapporten specificeras under särskild

rubrik. Målet avser att genom planeringen av staden verka för minskad segregation.

Granskningen visar inte på några avvikelser avseende tekniska nämndens genomförande och redovisning av uppdrag. Nämnden har i årsanalys 2022 redovisat de uppdrag kommunfullmäktige tilldelat nämnden i Malmö stads budget 2022. Totalt omfattas tekniska nämnden av 9 uppdrag. Tekniska nämnden uppger att 8 uppdrag är slutförda och att ett, om att medverka och stödja initiativ med syfte att utveckla vätgas som drivmedel, pågår enligt plan och ska återrapporteras i början av 2023.

Genomförd grundläggande granskning av nämnden visar vidare att det enligt uppgift från fastighets- och gatukontoret inte förekommit några domar/beslut av väsentlig betydelse som gått nämnden emot.

Nämnden har löpande följt upp verksamheten och vidtagit åtgärder vid avvikelser. Genomförd grundläggande granskning har i övrigt inte visat på annat än att nämnden har bedrivit verksamheten i enlighet med gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

3.3 Ekonomi

Att nämndens verksamhet sköts på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden:⁷

- klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser,
- bedriver verksamheten med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut.

Av Malmö stads budget 2022⁸ framgår bland annat att nämnden ska upprätta interna riktlinjer för ekonomisk styrning, regelbundet följa utvecklingen i sin verksamhet och vidta korrigerande åtgärder efter behov.

3.3.1 Granskningsresultat

Genomförd grundläggande granskning av nämnden visar att tekniska nämnden i januari 2022 har beslutat om nämndsbudget för 2022 samt interna riktlinjer för ekonomistyrning. Verksamheten har bedrivits inom de beslutade ekonomiska ramarna och investeringsbudgeten har inte överskridits. Nämnden har även följt upp ekonomin regelbundet och rapporterat till kommunstyrelsen.

⁷God revisionsred i kommunal verksamhet 2018, SKR, s.20.

⁸ Malmö stads budget 2022, s. 30ff.

Revisionskontoret har under 2022 följt upp eventuellt eftersatt underhåll avseende gatunätet. Underhåll har betydelse för bland annat verksamhetens kostnadseffektivitet.⁹ Enligt den av fastighets- och gatukontorets konsult genomförda inventeringen 2021 har andelen eftersatt underhåll minskat jämfört med motsvarande inventering 2017.

- Inventeringen 2021: 0,6 % av asfaltbelagda gator eftersatta i underhåll. Kostnad 5,3 mkr/år under en femårsperiod.¹⁰ Inventeringen 2017: 1,7 % av asfaltbelagda gator eftersatta i underhåll. Kostnad 11 mkr/år under en femårsperiod.

Osäkerhetsfaktorer för den kommande utvecklingen av eftersatt underhåll är bland annat att beläggingsindex har ökat kraftigt (42 % från juli 2021 – juli 2022; ”normalt” kring 6 %) och en ökad spårbildning till följd av tyngre fordon¹¹ och avsmalnade gator.

Det finns vidare enligt uppgift från fastighets- och gatukontoret några i februari 2023 ännu ej avgjorda tvister som kan medföra ökade kostnader för Malmö stad.

Tabell 1 Resultaträkning TN/FGK, tkr (exkl. exploateringsverksamhet, realisationsvinster fastigheter, rivning, sanering och detaljplaner)

Tkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Bidrag	31 210	20 381	10 829
Övriga intäkter	1 042 853	1 094 275	-51 422
Totala intäkter	1 074 063	1 114 656	-40 593
Lönekostnader	-251 443	-259 617	8 174
PO-Pålägg	-78 729	-100 732	22 003
Övriga personalkostnader	50 441	-734	51 175
Totala personalkostnader	-279 731	-361 083	81 352
Lokal- och markhyror	-73 289	-103 372	30 083
Övriga kostnader	-1 182 519	-1 170 136	-12 383
Avskrivningar	-363 394	-366 066	2 672

⁹ Eftersatt underhåll är normalt sett dyrare än planerat underhåll.

¹⁰ Totalt genomsnittligt underhållsbehov för asfaltbelagda gatunätet enligt inventeringen 2021 är 72 mkr/år under femårsperiod.

¹¹ Från och med 2018-05-01 finns bärighetsklass upp till 74 ton (BK4).

Tkr	Utfall	Budget	Avvikelse
Totala övriga kostnader	-1 619 202	-1 639 574	20 372
Nettokostnad exkl. finansnetto	-824 870	-886 001	61 131
Kommunbidrag	993 339	993 339	0
Finansiella intäkter	845	0	845
Finansiella kostnader	-102 382	-107 338	4 956
Resultat	66 932	0	66 932

Källa: TN årsanalys 2023

Överskottet jämfört med budget förklaras bland annat av högre intäkter för upplåtelse (gatuparkering, markupplåtelse, servitut, byggbelamringar, grävningstillstånd), liksom för markavtal (arrende, avgäld).

Tabell 2 Prognosjämförelse TN/FGK, tkr (exkl exploateringsverksamhet och realisationsvinster fastigheter samt rivning, sanering och detaljplaner)

TEKNISKA NÄMNDEN	Utfall	Prognos DR	Förändring
Nettokostnad	-926 407	-930 506	4 099
Kommunbidrag	993 339	955 506	37 833
Resultat (budgetavvikelse)	66 932	25 000	41 932

Överskottet jämfört med prognos förklaras bland annat av högre intäkter för markavtal (arrende, avgäld) och för upplåtelse (gatuparkering, markupplåtelse, servitut, byggbelamringar, grävningstillstånd).

Tabell 3 Prognosjämförelse TN/HAMN, tkr (exkl. rivning och sanering)

HAMNANLÄGGNINGAR	Utfall	Prognos DR	Förändring
Nettointäkt	18 277	39 232	-20 955
Kommunbidrag	-32 774	-32 774	0
Resultat (budgetavvikelse)	-14 497	6 458	-20 955

Källa: TN årsanalys 2023

Underskottet jämfört med prognos förklaras bland annat av utrangering av anläggningstillgångar för underhållsmuddring och breddning av

hamninloppet (17,9 mkr). Beslut om utrangering fattades av tekniska nämnden i december (TN-2022-2615).

Tabell 2 Investeringsram TN/FGK, tkr

Investeringsutgifter	Utfall	Budget	Avvikelse
Mobilitet	38 244	33 000	-5 244
Offentlig miljö	188 537	232 000	43 463
Exploatering	313 494	350 000	36 506
Storstadspaketet	128 999	180 000	51 001
Fastighetsförvärv	27 811	92 000	64 189
Fastigheter och byggnader	50 414	70 000	19 586
Summa investeringsutgifter	747 499	957 000	209 501
Investeringsinkomster	Utfall	Budget	Avvikelse
Storstadspaketet	61 722	57 000	4 722
Övrigt	5 789	0	5 789
Summa investeringsinkomster	67 511	57 000	10 511

Källa: TN årsanalys 2023

Den främsta anledningen till avvikelse mot budget och prognos i delårsrapport uppges vara budgeterade fastighetsförvärv för 92 mkr, som i delårsrapporten prognostiserades till 72 mkr och slutligen realiserades till totalt 28 mkr.

Tabell 4 Exploateringsverksamhet, tkr

	Utfall	Prognos DR	Förändring
Nettointäkt	356 649	430 000	-73 351
Kommunbidrag	-355 000	-355 000	0
Resultat (budgetavvikelse)	1 649	75 000	-73 351

Källa: TN årsanalys 2023

Avvikelsen mot prognos uppges bland annat bero på att ett par aktörer i verksamhetsområden har dragit tillbaka sina intresseanmälningar.

Tabell 5 Realisationsvinster fastigheter, tkr

	Utfall	Prognos DR	Förändring
Nettointäkt	757 103	730 000	27 103

Källa: TN årsanalys 2023

Reavinster budgeteras inte och det görs ingen prognos utöver det som vid prognostillfället är beslutat att säljas. Försäljningarna består främst av friköp av tomträtter. Många så kallade ”ändliga” tomträttsavtal avseende flerbostadshus som ingicks före 1952, med samma årliga tomträttsavgäld sedan tomträttsavtalet ingicks, har löpt ut de senaste åren. Tomträttshavaren har då valt att friköpa tomträtten i stället för att betala en ny väsentligt högre tomträttsavgäld.

3.4 Särskild granskning

Som komplement inom ramen för grundläggande granskning görs särskilda granskningar som baseras på nämndspecifika riskbedömningar.

3.4.1 Särskild granskning av gatukostnadsersättningar

Revisionen har via konsulten PwC genomfört en särskild granskning av hur fastighets- och gatukontoret redovisar gatukostnadsersättningar.

Den samlade bedömningen är att Malmö stad och tekniska nämnden redovisar gatukostnadsersättning enligt RKR R2 Intäkter.

Ersättningar avseende gatukostnadsersättning redovisas inom tekniska nämndens ansvarsområde och uppgick enligt förvaltningen till cirka 109 mkr för 2021. För åren 2021 och 2020 har redovisningen av dessa intäkter korrigerats på kommunövergripande nivå så att kommunens externredovisning överensstämmer med normgivningen enligt RKR R2 Intäkter. Detta innebär att erhållen gatukostnadsersättning intäktsredovisas i den takt som motsvarar färdigställandet av de investeringar för vilka de erhållits. Som långfristig skuld redovisas erhållen gatukostnadsersättning där investering ännu inte är genomförd.

Inom tekniska nämndens ansvarsområde har intäkter avseende gatukostnadsersättning redovisats enligt tidigare regelverk, det vill säga att erhållen gatukostnadsersättning redovisas som långfristig skuld och upplösning sker i takt med att avskrivning sker.

Från och med 2022 redovisas hela köpeskillingen som intäkt direkt, med dessa undantag:

- ersättning skuldförs om den faktureras i förskott; då skuldförs den och intäktsförs i takt med exploateringsens genomförande.
- då staden fakturerar i takt med genomförandet redovisas intäkten successivt i samband med fakturering.
- staden bokar upp en upplupen intäkt då de inte fakturerat enligt genomförande.

3.4.2 Särskild granskning av redovisning av exploateringsfastigheter i balansräkningen

Denna granskning avser huvudsakligen Malmö stads redovisning, men inkluderas i denna årsrapport eftersom det är tekniska nämnden som ansvarar för stadens exploateringsverksamhet.

Revisionen har via konsulten PwC genomfört en särskild granskning av hur Malmö stad redovisar pågående exploateringsprojekt i balansräkningen. Syftet är att bedöma om det är förenligt med god redovisningssed att som Malmö stad i årsredovisningen redovisa noll för exploateringsfastigheter i pågående projekt där beslut om försäljning ännu inte har fattats.

Den samlade bedömningen är att det är delvis förenligt med god redovisningssed att som Malmö stad i årsredovisningen redovisa noll för exploateringsfastigheter i pågående projekt där beslut om försäljning ännu inte fattats.

Enligt Malmö stads årsredovisning för 2021 och 2020 har exploateringsfastigheter värderats till noll bland omsättningstillgångar. Exploateringsfastigheter bokförs bland anläggningstillgångar fram till beslut om försäljning och därefter görs en omklassificering till omsättningstillgångar. Exploateringsintäkterna har under motsvarande perioder uppgått till 542 mkr respektive 463 mkr.

Stockholm stad samt Göteborgs stad redovisar i årsredovisningarna för 2021 exploateringsfastigheter, som avses att avyttras, som omsättningstillgångar vid bokslutstillfället. I årsredovisningarna för 2021 redovisas 1 593 mkr respektive 857 mkr som omsättningstillgångar.

Malmö stad rekommenderas att bli mer aktiva i hur de redovisar exploateringsverksamheten. De behöver se över sina interna processer för att säkerställa att de till varje boksluts- eller rapporttillfälle uppskattar och bedömer vad som ska redovisas som omsättningstillgång respektive anläggningstillgång.

3.4.3 Särskild granskning av hyror för bostäder samt övriga hyror och arrenden

Revisionen har via konsulten PwC genomfört en särskild granskning av hur fastighets- och gatukontoret redovisar hyror för bostäder (lägenhetsenheten) samt övriga hyror och arrenden (hamnverksamheten). Även servicenämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ingår i granskningen.

Den samlade bedömningen är att tekniska nämnden inte har tillräckliga rutiner och interna kontroller för att säkerställa att rätt belopp faktureras i enlighet med aktuella avtal. Det har dock inte noterats några väsentliga avvikelser mot avtal i stickprov på fakturor.

De granskade nämnderna rekommenderas att:

- säkerställa att det finns skriftliga rutinbeskrivningar för hur fakturering skall ske för att säkerställa att rätt belopp faktureras ut (samtliga granskade nämnder).
- säkerställa att det finns uppdaterade och dokumenterade rutiner för intern kontroll (samtliga granskade nämnder).
- göra en regelbunden genomgång av de avtal som löpt ut och förlängts, för att säkerställa att villkoren fortfarande är aktuella och se över möjligheterna att teckna nya avtal med motparterna (främst tekniska nämnden).
- säkerställa att samtliga avtal finns tillgängliga i ett avtalssystem samt är tillgängliga via diariesystemet (främst tekniska nämnden).
- säkerställa att aktuell delegationsordning biläggs avtalen vid arkivering/diarieföring, för att förtydliga spårbarhet över tid (främst tekniska nämnden).

3.4.4 Särskild granskning av förtroendekänsliga utgifter

Stadsrevisionen har genomfört en särskild granskning av förtroendekänsliga utgifter. Granskningens syfte har varit att bedöma om grundskolenämnden, kulturnämnden, servicenämnden, tekniska nämnden och kommunstyrelsen har säkerställt en tillräcklig intern kontroll avseende förtroendekänsliga utgifter.

Granskning har skett av om kvaliteten på räkenskapsmaterial/underlag är i enlighet med kommunens regler och god redovisningssed. Granskning har utförts genom dokumentstudie av bland annat Malmö stads

reglementen för intern kontroll och attest, tillämpningsanvisningar för attestreglemente för Malmö stad samt frågor via e-post till tjänstepersoner på förvaltningen. Vidare har det genomförts stickprovskontroll av 20 externa leverantörsfakturer spridda på olika leverantörer och belopp. Kontrollen har avsett bokföringsperioden 1 januari – 31 oktober 2022.

Den samlade bedömningen är att tekniska nämnden inte helt säkerställer en tillräcklig intern kontroll avseende förtroendekänsliga utgifter. Bedömningen grundar sig på att stickprovskontrollen av fakturer visar att i ett fall saknas uppgift om syfte med utgiften, i tre fall har inte program bifogats i redovisningssystemet EKOT, samt i två fall saknas uppgift om vem som omfattats av utgiften. Detta är inte i enlighet med 3 kap 9 § lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. I ett fall går det inte att avgöra om beslutsattest har utförts av tjänsteperson som själv omfattats av utgiften då det saknas uppgift om vem som deltagit och i fem fall har beslutsattest utförts av tjänsteperson som själv konsumerat, använt eller tagit varorna/tjänsterna i bruk, vilket inte är i enlighet med 10 § Malmö stads attestreglemente. I två fall har bokföring skett på fel konto. Detta är inte i enlighet med tillämpningsanvisningar för Malmö stads attestreglemente.

3.4.5 Följsamhet till attestreglementet (2021, uppföljning)

Syftet med granskningen var att bedöma om Malmö stads nämnder och kommunstyrelse uppfyller kraven i stadens attestreglemente, som gäller för kommunens samtliga ekonomiska händelser. Kommunens nämnder ansvarar för att Malmö stads attestreglemente och kommunstyrelsens anvisningar följs. Varje nämnd kan därutöver besluta om interna tillämpningsanvisningar.

Några brister som rörde rätt till beslutsattest av egen eller överordnads utgift konstaterades i tekniska nämndens attestinstruktion. En av dessa brister har åtgärdats.

4 Räkenskaper

I detta avsnitt bedöms om nämndens räkenskaper är rättvisande och upprättade i enlighet med kommunal bokförings- och redovisningslag och god redovisningssed.

Nämndens balans- och resultaträkning har granskats och bedömts. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt som rättvisande.

Balans- och resultatposter kommenteras endast i de fall väsentliga avvikelser noterats i förhållande till god redovisningssed.

5 Fördjupad granskning

Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen visar på väsentliga risker och där revisionen bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig.

5.1 Otillåten påverkan vid myndighetsutövning

Malmö stadsrevision har genom konsulten PwC granskat arbetsmarknads- och socialnämndens, miljönämndens, stadsbyggnadsnämndens och tekniska nämndens arbete med att förebygga, upptäcka och åtgärda otillåten påverkan i myndighetsutövningen. Otillåten påverkan definieras i denna granskning som trakasserier, hot, våld, skadegörelse och korruption.

Den sammanvägda bedömningen är att tekniska nämnden inte helt har säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga, upptäcka och åtgärda otillåten påverkan mot anställda i myndighetsutövningen.

Bedömningen baseras på att nämnden delvis:

- säkerställer att det finns rutiner för att upptäcka otillåten påverkan.
- följer upp och analyserar förekomsten av otillåten påverkan.
- säkerställer att risker för otillåten påverkan utreds och dokumenteras genom riskanalyser i verksamheterna.
- säkerställer att det finns ett förebyggande arbete mot otillåten påverkan.
- säkerställer att otillåten påverkan hanteras enligt rutin.
- arbetar i enlighet med handlingsplanen "Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden" avseende otillåten påverkan.

Tekniska nämnden, och övriga tre granskade nämnder, rekommenderades att:

- säkerställa att det finns en tydligt kommunicerad definition av vad som menas med otillåten påverkan i verksamheterna samt arbeta fram verksamhetsspecifika stödmaterial med illustrativa exempel och

situationer kring vad som kan vara otillåten påverkan (till exempel subtila anspelningar och känslomässiga försök till otillåten påverkan). Detta i syfte att stärka rutinerna för att upptäcka otillåten påverkan.

- genomföra verksamhets specifika riskanalyser där situationer och risker för otillåten påverkan undersöks och identifieras.
- tydliggöra rutinerna för hantering av otillåten påverkan och säkerställa att rutinerna även inkluderar hantering av otillåten påverkan genom sociala medier.
- införa rutin att med viss regelbundenhet diskutera otillåten påverkan på APT eller liknande mötesforum utifrån perspektivet acceptans- och toleransnivåer.
- genomföra informations- och utbildningsinsatser i nämnden för att säkerställa att samtliga förtroendevalda har kunskap om otillåten påverkan. Utbildningsinsatserna bör även tydliggöra och problematisera det ansvar som förtroendevalda själva har att inte utöva otillåten påverkan eller försök till sådan påverkan på medarbetare som arbetar med myndighetsutövning.
- vidta lämpliga informationsinsatser som säkerställer att medarbetare inom Malmö stad får kännedom om den visselblåsarfunktion som ska inrättas i staden. Tydliggör visselblåsarfunktionens syfte och användningsområde samt på vilket sätt visselblåsarfunktionen kan nyttjas som ett komplement till ordinarie rapporteringsvägar vid eventuella försök till otillåten påverkan från exempelvis närmaste chef, politiker eller annan person i maktställning som finns i Malmö stads organisation.
- säkerställa att den stadsgemensamma handlingsplanen “Att förebygga och hantera ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden” avseende otillåten påverkan är känd i verksamheten samt fortsatt utveckla och intensifiera arbetet med att implementera planen och genomförandet av åtgärder.

Tekniska nämnden har avlämnat ett yttrande över revisionsrapporten 2022-09-28. Tekniska nämnden uppger att de instämmer i rapportens slutsatser och att de har för avsikt att vidta de åtgärder som rekommenderas. Av yttrandet framgår att nämnden bland annat planerar att i samråd med stadskontoret tydligt lyfta frågan om otillåten påverkan, göra verksamhets specifika riskanalyser som rör otillåten påverkan och att genomföra informationsinsatser om otillåten påverkan till den tillträdande

nämnden. Vidtagna och planerade åtgärder bedöms vara i överensstämmelse med revisionens slutsatser och rekommendationer.

Nämnderna ska inkomma med ett uppföljande yttrande senast 2023-08-31.

5.2 Intern kontroll 2022

Malmö stadsrevision har granskat den interna kontrollen vid fyra nämnder. Syftet med granskningen är att bedöma om miljönämnden, servicenämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden har en tillräcklig styrning av arbetet med intern kontroll.

Den sammanvägda bedömningen är att tekniska nämnden inte har en helt tillräcklig styrning av arbetet med intern kontroll. Revisionskriterierna är delvis uppfyllda, men det finns några brister som behöver åtgärdas.

Bedömningen baseras på att:

- nämnden har en riskanalys som 2022 är heltäckande i förhållande till verksamheten.
- det delvis finns en rutin för att undvika risk för jäv i granskningar.
- granskningar i interna kontrollplanen i några fall inte är helt tillförlitliga.
- resultaten av genomförda granskningar har rapporterats till nämnden.
- det saknas en fastställd rutin för återrapportering av beslutade och återstående förbättringsåtgärder till nämnden.

Tekniska nämnden rekommenderas att:

- tydliggöra i uppföljningsrapporterna hur risk för jäv i granskningarna har hanterats.
- säkerställa att granskningar är tillförlitliga och kompletta med hänsyn till det fastställda syftet med granskningen.
- i interna kontrollplanen ange när granskningar ska återrapporteras till nämnden.
- fastställa en rutin för återrapportering av beslutade och återstående förbättringsåtgärder till nämnden.

Tekniska nämnden har avlämnat ett yttrande över revisionsrapporten 2023-01-31. Tekniska nämnden instämmer i rapportens slutsatser och redovisar att de kommer vidta åtgärder. Av yttrandet framgår att nämnden

bland annat planerar att uppdatera riktlinjen för intern kontroll med tydliggörande av när och hur förbättringsåtgärder i tidigare års interna kontrollplaner ska återrapporteras till nämnden samt upprätta en checklista som stöd till dem som genomför granskningar. Nämnden har även kortfattat kommenterat de stickprov som i granskningen inte visade grönt. Vidtagna och planerade åtgärder bedöms vara i överensstämmelse med revisionens slutsatser och rekommendationer.

5.3 Ärendeprocessen (2021, uppföljning)

Under 2021 genomfördes en fördjupad granskning av ärendeprocessen. Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen, miljönämnden och tekniska nämnden säkerställer att ärenden bereds i den utsträckning som behövs inför beslut av kommunfullmäktige. Den sammanvägda bedömningen var att nämnder och styrelse i huvudsak säkerställer att ärenden bereds i den utsträckning som behövs inför beslut av kommunfullmäktige.

Utifrån granskningens resultat rekommenderas tekniska nämnden att:

- säkerställa att handlingar till tekniska nämndens sammanträden diarieförs snarast efter upprättande.
- utveckla ärendeprocessen så att olika perspektiv och konsekvenser bereds innan ett ärende läggs fram för nämnden.
- använda numrerade beslutsförslag och beslut formulerade som självständiga meningar i berörda delar av ärendeprocessen.

Miljönämnden, tekniska nämnden och kommunstyrelsen har lämnat uppföljande yttranden över granskningen. I det uppföljande yttrandet redovisar tekniska nämnden att åtgärder vidtagits för att säkerställa diarieföring samt att ärendeprocessen utvecklats så att olika perspektiv och konsekvenser bereds innan ett ärende läggs fram. Nämnden redovisar även att den inte kommer följa Malmö stads ärendehandbok vad gäller numrerade beslutsförslag. Nämnden hänvisar till ordförandens ansvar för protokoll enligt kommunallagen.

Vidtagna åtgärder bedöms i huvudsak vara i överensstämmelse med revisionens slutsatser och rekommendationer.

Bilaga 1 Personaltal

Tabell 6 Nyckeltal personal, utfall per år.

	2018	2019	2020	2021	2022
Antal anställda omräknade till heltid	429	460	470	494	530
Kvinnor, andel i %	54	57,0	57,4	58,6	58,5
Personal med utländsk bakgrund, %	18,3	17,8	17,5	17,2	19,3
Total sjukfrånvaro i %	3,17 *	3,84	3,2	2,6	3,6
Personalomsättning i %	10,2 *	11,6	9,1	10,5	8,2

Källa: stadskontoret

* Uppgiften avser 180701-181231.